

VOLUNTARIAT PER LA LLENGUA

Dossier de premsa

Dades del programa VxL (2003 – 2023)

Abril de 2024

Dossier de premsa

Què és el Voluntariat per la llengua?

Voluntariat per la llengua (VxL) és un programa impulsat per la **Secretaria de Política Lingüística** (SPL) de la Generalitat de Catalunya i gestionat territorialment pel **Consorti per a la Normalització Lingüística** (CPNL) a través dels 22 centres de normalització lingüística (CNL) repartits per tot Catalunya.

La **coordinació del VxL** es duu a terme des dels Serveis Centrals del CPNL a Barcelona i depèn de l'Àmbit de Formació i Foment. El Servei de Comunicació i Difusió del CPNL és l'encarregat de donar suport als mitjans de comunicació per a l'elaboració d'informacions locals o d'àmbit general.

Voluntariat per la llengua és un programa que posa en contacte una persona que parla habitualment català amb una altra que en té coneixements bàsics i que vol parlar-lo. D'aquesta manera, es constitueixen parelles lingüístiques que es troben i parlen on volen (presencialment o virtual), quan volen i del que volen durant un mínim de 10 hores (una hora a la setmana). S'adreça només a persones majors d'edat.

Les **parelles lingüístiques** que es formen als diferents CNL, a més de les orientacions i el material que se'ls proporciona per tal d'ajudar-los en el desenvolupament de les trobades, tenen també l'opció de participar en **activitats complementàries** relacionades amb la llengua i el coneixement de la cultura i el territori. En aquest sentit, el VxL té la col·laboració **d'entitats i establiments** de tot Catalunya que participen activament en l'assoliment dels objectius del programa.

Tots els participants en el VxL disposen d'un **carnet** que els permet gaudir d'avantatges arreu de Catalunya (<https://www.vxl.cat/carnet>).

El CPNL va iniciar una experiència de parelles lingüístiques el 2002 al CNL de Cornellà, amb 19 de formades entre el seu alumnat dels cursos de català per a adults i voluntaris lingüístics de la població. L'any **2003** va passar a ser programa de Govern, com a Voluntariat per la llengua, i es va estendre a tot Catalunya.

Des del 2003 fins al 2023 hi han participat **més de 178.000 parelles**. Quant a les entitats i establiments col·laboradors de VxL, hi ha hagut més de 2.000 entitats i més de 8.000 establiments.

Progressivament, el VxL s'ha anat introduït a diferents àmbits, com ara l'**empresa**, la **sanitat**, la **justícia** (a departaments de justícia i centres penitenciaris), l'**esport**, l'**educació i la cultura** o la **diversitat funcional** i el 2014 comença a treballar a l'àmbit de la **diversitat religiosa**, en col·laboració amb la Direcció General d'Afers religiosos. Les **escoles i els instituts** són un altre dels àmbits d'actuació del VxL, facilitant que es puguin formar parelles lingüístiques entre l'alumnat menor d'edat dels instituts, malgrat que no poden formar part del programa.

Des del 2014, es treballa amb la Direcció General de Joventut per **impulsar la participació dels joves** de 18 a 30 anys en el programa, a través de la Xarxa Catalana de Serveis d'Informació Juvenil i es dona suport a les parelles entre menors d'edat que es gestionen des dels **punts o oficines d'informació juvenil**.

Voluntariat per la llengua ÉS :	Voluntariat per la llengua NO ÉS :
Un programa de foment de l'ús del català	Un programa d'ensenyament
Una eina perquè les persones amb coneixements de català bàsics es llancin a parlar-lo	Una eina per substituir les classes de català
Una eina per millorar la fluïdesa de les persones que comencen a parlar català	Un programa dirigit exclusivament a immigrants
Una eina perquè les persones que parlen habitualment català no canviïn de llengua innecessàriament	Un programa dirigit exclusivament a alumnes de cursos de català
Un programa que, més enllà de l'aprenentatge de la llengua oral, promou el coneixement de la cultura i el territori del país	Un programa d'intercanvi lingüístic. El compromís és trobar-se una hora per parlar en català

El programa Voluntariat per la llengua ha estat reconegut per la Comissió Europea (26 de setembre de 2005) com una de les **50 millors pràctiques d'aprenentatge d'una llengua** que s'estan portant a terme a la Unió Europea.

A més, entre d'altres reconeixements:

2006	Premi ADGE (Associació d'Empresaris del Garraf, Alt Penedès i Baix Penedès)
2008	Distinció del Departament de Justícia al VxL del Centre Penitenciari de Figueres
	VII Premi Consell de Ciutat al VxL de Badalona i Sant Adrià
2012	Premi Garraf de l'Associació de Periodistes del Garraf
	Premi Pompeu Fabra al VxL de l'Hospital Sant Jaume d'Olot
	1r Guardó Salvador Casanova al VxL del Vallès Oriental
2013	Premi Ciutat de Sant Cugat al VxL de Sant Cugat del Vallès
	Diploma de reconeixement en la XI edició del Premi CCC als establiments col·laboradors de Canovelles per la campanya <i>Endevina-la</i>
2014	Premi Pompeu Fabra a la incorporació a la comunitat lingüística catalana a la voluntària italiana, abans aprenenta del VxL, Ileana Belfiore
2017	Premi Nit de l'Esport a Gavà a les caminades saludables del VxL en la categoria Esport, salut, natura
2018	Premi Pompeu Fabra en la categoria de voluntariat lingüístic al voluntari del VxL Ramon Rom
2020	Premi Pompeu Fabra en la categoria incorporació a la comunitat lingüística a la coral Canta amb el cor del CNL de Reus integrada per alumnat i VxL del CNL de l'Àrea de Reus Miquel Ventura

4

Activitats complementàries

Els CNL organitzen conjuntament amb entitats o per iniciativa pròpia **activitats lúdiques i culturals** de tot tipus adreçades als participants en el VxL, que tenen per objectiu fomentar la **participació i la cohesió social**: taules rodones, tallers de cultura popular, activitats relacionades amb la cuina, el teatre, el cinema o la música; concursos (poètics, fotogràfics o lingüístics), visites guiades a indrets d'interès històric i cultural, presentacions de llibres, recitals poètics i de lectures, excursions, assistència a programes de ràdio i de televisió, etc.

Cada vegada més, aquestes activitats són conduïdes o organitzades pels propis participants (voluntaris, però també alguns aprenents).

Entitats col·laboradores

Les entitats i associacions que s'adhereixen al programa (totes a <https://www.vxl.cat/entitats>) hi col·laboren donant-li suport mitjançant la difusió, l'aportació de persones voluntàries o aprenents d'entre els seus associats, la constitució de parelles, l'obertura de les seves activitats a voluntaris i a aprenents o la col·laboració puntual per a l'organització d'activitats conjuntament amb els centres de normalització lingüística del CPNL.

Establiments col-laboradors

Els establiments que signen un acord de col·laboració amb el CPNL (<https://www.vxl.cat/establiments>) es comprometen a vetllar per l'ús del català en l'atenció al públic i facilitar que els persones que participen en el programa puguin practicar-lo. És a dir, garanteixen que les persones que vagin a l'establiment trobaran facilitats per expressar-se i ser ateses en català, encara que el parlin amb dificultat.

S'identifiquen amb algun d'aquests models d'adhesius en un lloc visible de l'establiment:

Inicis i evolució del programa

2003 - Naixement

Aquest programa va néixer amb el nom Voluntaris per la llengua l'any **2003** com un recurs més per facilitar l'aprenentatge i la pràctica oral de la llengua catalana als alumnes dels cursos de català per a adults del Consorci per a la Normalització Lingüística.

2004 – Extensió

A mesura que es va anar estenent va anar evolucionat i se'n van desenvolupar diverses modalitats, amb la participació de diferents entitats i organismes.

També hi va haver diverses experiències d'implantació en l'empresa privada i en l'àmbit de la gestió dels recursos humans.

2005 - Reorientació

L'experiència va fer evident que el programa tenia un potencial important per al foment de l'ús de la llengua catalana i la interculturalitat, que podia donar servei a públics diferents dels que fins aquell moment hi participaven, no vinculats directament a l'àmbit dels cursos i de l'aprenentatge del català.

2006 – Consolidació

La implantació i el desenvolupament del programa VxL el va consolidar l'any 2006 com un **gran instrument de suport al procés d'aprenentatge** de la llengua catalana, però també com una **eina de participació social** que posava de manifest valors positius associats a l'aprenentatge i l'ús del català, relacionats amb el coneixement mutu entre persones que conviuen en un mateix territori.

D'altra banda, el VxL es convertia en una eina molt útil perquè les persones catalanoparlants s'adonessin que no han de canviar necessàriament de llengua quan s'adrecen a una persona desconeguda o estrangera.

La conjunció d'aquests dos aspectes van fer que el VxL es convertís en una eina de **foment de la convivència i la cohesió social**, que contribueix a fer del català la llengua comuna de la societat en un context de diversitat cultural.

L'inici del projecte amb els **establiments col·laboradors** i l'adhesió d'**entitats** van ser fonamentals en aquesta fase del programa.

2007-2008 - Nou impuls

La gestió d'un programa que implica la participació de moltes persones i organitzacions i una atenció personalitzada en la majoria d'actuacions és complexa i requereix un treball constant i continuat per part de l'organització que se'n fa càrrec, tant a nivell individual (la creació i el seguiment de les parelles lingüístiques en concret) com a nivell general (generant un sentiment de pertinença a un col·lectiu amb objectius i finalitats comunes i conjuntes i proporcionant un reconeixement efectiu als voluntaris i voluntàries per la tasca duta a terme).

El programa adopta el nom **Voluntariat per la llengua** en aquest moment de revitalització i foment del projecte. El Govern de la Generalitat va considerar prioritari *“augmentar l'impacte del programa i estendre'l a tot Catalunya a aquelles persones que tenen uns coneixements bàsics de català i que desitgen practicar-lo, independentment de si assisteixen o no a classes per aprendre'l”* (Pla de política lingüística per a la VIII legislatura).

Aquest nou impuls es va concretar en les accions següents:

- 1.** La **Direcció General de Política Lingüística** dirigeix el programa i el gestiona a través del **ConSORCI per a la Normalització Lingüística**. Cadascun dels 22 centres de normalització lingüística té una persona assignada al programa que treballa de manera transversal en el seu territori. L'equip de 22 persones dinamitzadores es coordina des de Serveis Centrals amb una persona més dedicada al Voluntariat per la llengua que fa de lligam entre els CNL i la DGPL en l'aplicació del programa.
- 2.** El CPNL gestiona el programa procurant la participació del major nombre possible d'entitats i establiments col·laboradors de cada territori i atenent totes aquelles persones interessades a participar-hi, independentment de la seva inscripció o no a cursos de català.
- 3.** La DGPL continua promovent l'atorgament de **subvencions a les entitats** que difonen i estenen el programa entre les persones associades i que organitzen activitats complementàries de suport als voluntaris i voluntàries.
- 4.** El programa es gestiona a través d'una eina comuna, una aplicació informàtica de Voluntariat per la llengua disponible des del 23 d'abril de 2007 a <https://www.vxl.cat/>. Aquest servei web permet fer la inscripció al programa i, segons les preferències que la persona interessada hi introdueix, proposa les possibles parelles que finalment seleccionarà la persona dinamitzadora de VxL.

7

2009 - 2011 – Extensió del programa a altres àmbits sectorials

Empreses

Durant el **2009**, des del CNL de l'Àrea de Reus Miquel Ventura, el VxL es fa extensiu a diverses empreses del territori. L'objectiu és, sobretot, facilitar a les persones que atenen al públic que puguin fer-ho en català sense dificultat.

Des de llavors, el programa s'ha implantat a empreses com ara El Corte Inglés, Opencor o T-Systems de Barcelona, Ecosol (Empresa de Càritas) de Girona, Golden Line de l'Hospitalet de Llobregat, Vertical Cross d'Esplugues de Llobregat, Fondo Comerç de Santa Coloma de Gramenet, Fundació Amàlia Soler de Vilafranca del Penedès, Esclat de Montmeló i de Lliçà d'Amunt, Bon Preu de Pallejà, Mercadona de Reus i Cambrils, l'Empresa Municipal de Transports de Tarragona, les Termes de Montbrió, l'Associació Nuclear d'Ascó-Vandellós, la Unió corporació alimentària de Reus, Catalana Occidente (a Sant Feliu de Llobregat), Badalona Centre Internacional de Negocis (BCIN), Rubí Group (Germans Boada), Fruits de Ponent o Bon Àrea de Lleida o la Cambra de Comerç de Reus, entre d'altres.

En total, s'han format **443 parelles** lingüístiques des de 2009 (44 de les quals durant el 2023).

Departament de Justícia

L'any **2009** el VxL s'estén també, amb la col·laboració del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, a l'àmbit de la justícia. Amb la introducció als centres penitenciaris, els objectius del programa s'amplien: a més de facilitar el contacte personal entre un parlant de català i un intern disposat a reforçar l'aprenentatge de la llengua, els interns tenen la possibilitat d'enriquir-se culturalment i personal alhora que estableixen un vincle amb el món exterior (és a dir, el programa es converteix també en una eina de reinserció i d'integració).

Durant el primer any es van fer un total de 42 parelles lingüístiques als centres penitenciaris de Figueres, Girona i Els Lledoners (Sant Joan de Vilatorrada – Bages). A més, conjuntament amb els serveis territorials de Justícia de Tarragona, Lleida i Girona, es van fer un total de 35 parelles.

L'any 2010 el programa s'estén al centre penitenciar de Can Brians 1 i 2 i al 2011 s'hi va incorporar el Centre Penitenciar de Dones de Barcelona (antic Wad-ras). Aquest mateix any s'inicia la relació amb la **Unitat de Programes i Innovació** per tal que el VxL es dugui a terme en els diferents **Centres Educatius de Justícia Juvenil** del país. El 2011, doncs, s'inicia l'experiència pilot als centres educatius l'Alzina i Els Til·lers. El 2013 s'inicia el VxL al Centre Educatiu Can Lluçà de Barcelona, es continua treballant a l'Alzina i Els Til·lers tanca. El 2014 s'hi incorpora el Centre Educatiu Montilivi i el 2015, el CP de joves de la Roca del Vallès.

El 2015 tanca el Centre penitenciar de Figueres i el VxL continua formant parelles lingüístiques durant el 2016 en el de Girona i ja el 2017 en el nou CP Puig de la Basses (a Figueres). També el 2015 es comencen a fer parelles del VxL amb els treballadors dels jutjats de Tortosa i Amposta, durant el 2016 s'hi afegeixen els dels jutjats de Girona i el 2017 els de la Ciutat de la Justícia de Barcelona. El 2020 s'hi suma el Col·legi d'Advocats de Reus i el 2021 els de Barcelona, Terrassa, Granollers-Vallès Oriental, Manresa, Tarragona i Lleida, a més de l'Advocacia de Girona.

Cal destacar que l'any 2021, l'SPL i el CPNL col·laboren de nou amb la Comissió de Llengua del Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya (CICAC) per impulsar la creació de parelles lingüístiques entre l'advocacia i els professionals de l'àmbit judicial, ja sigui com a aprenents o com a voluntaris. L'any 2022 es fan parelles als Serveis Territorials de Justícia de Lleida i de Tarragona.

Des del 2009, s'han format **1.387 parelles** en l'àmbit de la justícia (107 de les quals durant el 2023).

Salut

Durant l'any **2010** el VxL s'inicia a l'àmbit sanitari, concretament a l'Hospital Sant Jaume d'Olot. L'experiència es duu a terme a través de la presència d'una persona voluntària a cadascuna de les 18 àrees de l'hospital, que s'adreça en català als usuaris i personal del centre.

Des de llavors, han col·laborat amb el VxL l'Institut Pere Mata, l'Hospital de Sant Joan i la Residència STS Misericòrdia de Reus; el Centre Geriàtric Maria Gay i l'Hospital Universitari Doctor Josep Trueta de Girona, el Col·legi d'Infermeria, l'EAP Sardenya i el CAP Rio de Janeiro de Barcelona; l'Hospital Universitari de Bellvitge, l'Hospital Sant Joan de Déu (a Esplugues de Llobregat), l'Hospital de Mollet, l'Hospital Joan XXIII de Tarragona, la Fundació Privada Salut Mental Club Social Gramenet, la Fundació Residència Santa Susanna de Caldes de Montbui, la Residència Can Dotras de Montmeló, la Residència Can Comelles d'Esparreguera o el CAP Temple de Tortosa, entre d'altres.

Al 2021 s'hi van incorporar Sanitas Residència Geriàtrica, la Residència Sant Joan de Déu de Martorell, la Residència Les Deus i la Residència Sol i Natura de Corbera de Llobregat i la Residència Ntra. Sra. de Montserrat i la Residència Santa Oliva d'Olesa de Montserrat. Les parelles lingüístiques que s'hi han constituït han fet les trobades per practicar el català tant de manera presencial com virtual, en funció de la disponibilitat dels participants o de les restriccions a causa de la pandèmia.

Al 2022 s'hi incorporen la Residència Ítaca de Reus, l'Hospital General de Vic i la Xarxa Tecla de Tarragona.

L'estiu del **2023**, arran de la col·laboració amb el Departament de Salut, es posa en marxa el [Voluntariat per la llengua en l'àmbit de la salut. Canal Salut \(gencat.cat\)](https://www.gencat.cat/voluntariat-per-la-llengua), amb formularis específics per als voluntaris i aprenents que treballen en aquest àmbit. L'objectiu és promoure i facilitar la formació de parelles lingüístiques entre treballadors del mateix centre sanitari o del sector de la salut en general, sobretot perquè els nous metges residents provinents de fora de Catalunya puguin fer-hi d'aprenents.

S'hi incorporen l'Hospital de Sant Pau, l'Hospital Clínic, l'Hospital del Mar i el Dept. Salut-Aguas de Barcelona; l'Hospital Benito Menni de Sant Boi de Llobregat, l'Hospital Esperit Sant de Santa Coloma de Gramenet, el Consorci Sanitari del Parc Taulí de Sabadell, la Clínica Asepeyo de Sant Cugat del Vallès, el Consorci Hospitalari de Vic, l'Hospital Sant Bernabé de Berga, l'Hospital Santa Caterina de Salt o l'ICS de Reus.

Des de 2010 s'han format **525 parelles** lingüístiques en l'àmbit sanitari (89 de les quals durant el 2023).

Esport

L'any **2011** el programa es fa extensiu a l'àmbit de l'esport a través de la campanya "**Mou-te en català!**" impulsada per la Direcció General de Política Lingüística del Departament de Cultura i la Secretaria General de l'Esport, amb la col·laboració de la Unió de Federacions Esportives de Catalunya i del Consorci per a la Normalització Lingüística. L'objectiu és fer créixer la presència de la llengua catalana en les entitats i en els centres esportius i fomentar-ne el coneixement i l'ús entre els professionals i els esportistes.

Des del 2011 s'han format **483 parelles** lingüístiques (5 de les quals el 2023), amb Fundació Claror de Barcelona, Palau Municipal d'Esports Juan Carlos Navarro, Casal de la Gent Gran, Centre Cívic Roses i Centre Cívic Les Tovalloles de Sant Feliu de Llobregat; Passegem per Sant Joan Despí (regidoria de la Gent gran) i Poliesportiu Municipal Francesc Calvet de Sant Joan Despí; Complex Esportiu Les Moreres i poliesportiu Eugeni d'Ors d'Esplugues de Llobregat, Centre Social el Mil·lenari de Sant Just Desvern, Club Futbol Reus Deportiu i Reus Deportiu, Zona esportiva Diagonal (Gavà), Centre Excursionista de Rubí, CN Terrassa, entre d'altres.

Instituts, escoles i Serveis d'Informació Juvenil (SIJ)

L'any **2011** el Voluntariat per la llengua s'exporta als instituts d'ensenyament secundari. El paper del CPNL és el d'informar, orientar, proporcionar materials i ajudar el professorat a dur a terme el programa entre l'alumnat dels instituts (que no poden formar part del programa perquè no són majors d'edat). Des del 2016, també s'assessora els SIJ que volen fer parelles lingüístiques entre els seus usuaris menors de 18 anys.

Només durant el 2023 s'han fet un total de 607 parelles lingüístiques (que no es comptabilitzen en el còmput general de les parelles de VxL formades en aquest període) a 22 instituts i 7 escoles d'arreu de Catalunya.

2013 – El Voluntariat per la llengua compleix 10 anys

La commemoració dels 10 anys d'existència del VxL va tenir com a cloenda un acte celebrat el novembre de 2013 a la fàbrica Moritz de Barcelona a què van assistir el conseller de Cultura, Sr. Ferran Mascarell i la directora general de Política Lingüística i presidenta del CPNL, Sra. Ester Franquesa. Els 400 assistents, persones implicades en el VxL d'arreu de Catalunya, van poder gaudir d'actuacions musicals i teatrals, sentir els testimonis de diversos participants i veure el vídeo que s'havia elaborat per a l'ocasió (https://youtu.be/l_vFtxeGxLQ).

Durant tot l'any, es van fer actes de celebració a 29 poblacions de tot Catalunya, en què es va reconèixer la implicació dels participants, entitats i establiments col·laboradors amb un seguit d'activitats que, en moltes ocasions, van tenir el suport de persones conegudes de diversos àmbits.

2013 - 2014 – Renovació de la imatge i ampliació d'àmbits

L'any **2013** s'actualitza el portal <https://www.vxl.cat/> (que incorporar un blog), es posa en marxa el **Facebook Voluntariat per la llengua** i el **Twitter @vxlcat** i es renoven els materials de difusió amb una nova imatge i una informació més completa, adequada a la diversificació que el programa ha experimentat.

Educació i cultura

També el 2013 es comencen a formar parelles lingüístiques a entitats i organitzacions relacionades amb el **món educatiu i cultural** (com ara AMPA, centres de formació d'adults i d'altres, universitats, biblioteques, colles castelleres o de dracs, grups de Scrabble o sardanistes i associacions diverses). Des de llavors, s'han format **10.004 parelles** lingüístiques (1.244 de les quals el 2023).

Diversitat funcional i diversitat religiosa

El **2014** el programa s'estén als àmbits de la **diversitat funcional i la religiosa**.

Pel que fa al primer (en col·laboració amb entitats que atenen persones amb malalties o discapacitat mental), s'hi ha format des de llavors **738 parelles** lingüístiques (18 de les quals el 2023), a la Fundació Catalana Síndrome de Down, Fundació Tres Turons, FEMAREC, Fundació Apip-Acam, Salut Mental Gràcia i Residència Vigatans de Barcelona; Fundació Rubricatus i Complex Assistencial en Salut Mental Benito Menni de l'Hospitalet de Llobregat; Fundació Rubricatus i Llars Hebre del Prat de Llobregat; Centre de Prevenció i Formació de Mataró, Xamba Salut Mental de Sabadell, Club Social Suport Castellar de Castellar del Vallès, Servei de Rehabilitació Comunitària de Rubí; Fundació Elna, Fundació Astres, Llars l'Amistat i Fundació Drissa de Girona; Fundació Ramon Noguera (a Llagostera, Salt i Girona), Centre Especial de Treball Can Serra (Martorell), Residència Llars Can Llovera (Sant Feliu de Llobregat), Osonament (Vic), l'Associació Down de Lleida i la Fundació Privada Iris de Sant Vicenç dels Horts..

Quant a la diversitat religiosa (en què es treballa en col·laboració amb la Direcció General d'Afers religiosos per tal de fer parelles lingüístiques entre persones de diferents confessions religioses). Des del 2014 (en què s'hi van formar les 5 primeres parelles a Lloret de Mar) se n'han fet **149** (12 de les quals el 2023), també a Figueres, Salt, Barcelona (Cottolengo del Padre Alegre), Badalona (Germans Carmelitas), Tortosa (Atzavara-Arrels), Centre Cívic d'Alcanar, Gandesa (Telecentre), Santa Bàrbara (Centre Obert L'Oliveta) i la Sènia (Mediació), amb entitats com l'Església de Jesucrist del Sant dels Darrers Dies de Granollers o l'Església Evangèlica Baptista de Lleida.

2015 – S'assoleixen les 100.000 parelles lingüístiques formades

L'any 2015 s'arriba a les 100.000 parelles lingüístiques formades des de l'inici del programa.

Per celebrar aquesta fita, 500 persones implicades en el programa (més de 300 parelles lingüístiques provinents de 90 de les poblacions en què es fa el VxL, una setantena de representants d'entitats i establiments col·laboradors; presidents de consell de centre, directors, coordinadors i dinamitzadors dels 22 centres de normalització lingüística des d'on es gestiona) són convidades el 26 de novembre a la representació de l'obra *Molt soroll* per no res al Teatre Nacional de Catalunya (TNC).

2016 - 2017 – Es posa en marxa la nova modalitat virtual de VxL

L'any 2015 es va dur a terme amb èxit una prova pilot per valorar la implementació d'una nova modalitat virtual del VxL. A finals de 2016, es van formar les primeres 28 parelles i des del 2017 s'ha difós aquesta modalitat (<https://www.vxl.cat/virtual>) de manera massiva. Des de llavors, s'han format **12.370 parelles lingüístiques en modalitat virtual** (2.673 de les quals durant el 2022, amb persones residents a 46 països de tot el món).

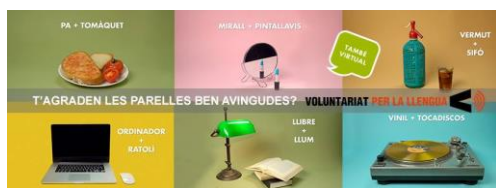
L'objectiu és que les persones que poden trobar-se de manera presencial amb la parella lingüística ho puguin fer a través de videoconferència. D'aquesta manera, els participants podran practicar el català sense estar condicionats pel lloc que visquin o per qualsevol altre motiu.

12

2017 – Campanya “Parelles Ben Avingudes”

La DGPL produeix un nou vídeo promocional del VxL que té per objectiu promoure el programa i donar a conèixer la nova modalitat virtual, en què es poden veure diversos objectes que combinen bé per acabar amb la imatge d'una parella lingüística que parla de manera distesa. El [vídeo](#), de 44 segons, s'incorpora a la portada del web del VxL i a l'apartat Voluntariat TV, es difon a través de les televisions locals adherides a La Xarxa de tot Catalunya i també a les xarxes socials amb l'etiqueta #ParellesBenAvingudes.

2018 – 15 anys de VxL i rècord anual de parelles

L'any 2018 es compleixen els **15 anys de VxL**, s'arriba a les 130.000 parelles formades i s'assoleix una xifra rècord de parelles anuals: 10.677.

2019 – Nou rècord anual de parelles

L'any 2019 se superen les 140.000 parelles formades i s'assoleix un nou rècord anual de formació de parelles: 11.425.

**VOLUNTARIAT
PER LA LLENGUA** 15 anys VxL

2020 – Campanya “Quan Parles Fas Màgia”

La DGPL enceta una nova campanya de difusió del VxL que inclou [espots de televisió](#), falques de ràdio, corporis, una [exposició itinerant en dos formats](#) i imatges amb diferents continguts que es difonen a través de les xarxes socials amb l'etiqueta **#QuanParlesFasMàgia**. El missatge de la campanya gira a l'entorn de la màgia, tant en sentit literal, a través dels elements visuals en general i dels trucs que es poden veure en els espots, com en sentit metafòric, mitjançant conceptes com ara la màgia del voluntariat, de la llengua o del treball en xarxa. Cal destacar que, per primer cop, els protagonistes d'una campanya de VxL són participants reals en el programa, voluntaris i aprenents que van ser seleccionats a partir d'un càsting al qual s'hi van presentar més de 200 persones.

13

Amb l'impuls de la nova campanya, el VxL supera el llindar de les **150.000** parelles formades des del 2003.

2023 – 20 anys de VxL

L'any 2023, el VxL va celebrar el 20è aniversari, amb actes territorials i un acte principal que va tenir lloc el dia 5 d'octubre al Teatre Nacional. A l'acte hi van assistir més de 800 persones, majoritàriament participants de les parelles lingüístiques de tot Catalunya, que van poder gaudir de la representació de l'obra “La plaça del Diamant”, de Mercè Rodoreda, dirigida per Carlota Subirós.

Entre els actes de celebració territorials dels 20 anys del programa, l'any 2023 també es van dur a terme 25 espectacles de màgia amb jocs vinculats al VxL, a càrrec del mag Eduard Juanola, en el marc de la campanya "Quan parles fas màgia".

Balanç del període 2003-2022 Nombre de parelles lingüístiques 2003-2023

14

Període	Parelles
Any 2003	1.522
Any 2004	4.600
Any 2005	3.800
Any 2006	4.496
Any 2007	6.304
Any 2008	9.437
Any 2009	10.510
Any 2010	10.555
Any 2011	10.128
Any 2012	10.129

Any 2013	10.208
Any 2014	10.189
Any 2015	10.022
Any 2016	10.018
Any 2017	10.015
Any 2018	10.677
Any 2019	11.425
Any 2020	7.341
Any 2021	7.351
Any 2022	9.111
Any 2023	10.911
Total	178.638

Entre l'any 2003 i el 2006, en quatre anys, es van constituir 14.418 parelles lingüístiques. Amb el nou impuls iniciat al 2007, i a finals del 2008, en només dos anys, es va duplicar aquesta xifra i se'n van fer un total de més de 30.000.

Des de finals de 2008 i fins el 2017, el nombre total de parelles es va més que quadruplicar (de 30.159 fins a 132.610) i en els 11 anys que van del 2009 al 2019 la xifra no va baixar de les 10.000 parelles anuals.

L'any 2019 se superen per primer cop les 11.000 parelles fetes en un any (11.425). Malgrat la situació de pandèmia, l'any 2020 s'assoleixen les 150.000 parelles formades des que es va posar en marxa el programa i les fetes en modalitat virtual es multipliquen per 8 respecte a l'any anterior. L'any 2021 el nombre de parelles virtuals augmenta en un 52% respecte al 2020, mantenint el programa amb bons resultats tot i les restriccions causades per la situació sanitària. L'any 2022 es comencen a recuperar les xifres de participació pre-pandèmiques, baixa el nombre de parelles en modalitat virtual (tot i que es mantenen per sobre de les de 2019) i augmenta el nombre de parelles en modalitat presencial, que és de nou la més utilitzada.

L'any 2023 se superen de nou les 10.000 parelles lingüístiques anuals.

Nombre d'activitats complementàries 2007-2023

Període	Activitats
Any 2007	331
Any 2008	649
Any 2009	645
Any 2010	796
Any 2011	783
Any 2012	1.287
Any 2013	1.406
Any 2014	1.652
Any 2015	1.814
Any 2016	1.855
Any 2017	1.622
Any 2018	1.630
Any 2019	1.881
Any 2020	522
Any 2021	1.179
Any 2022	1.619
Any 2023	1.586
Total	21.347

Del total d'activitats organitzades, el 2023 n'hi ha hagut 243 de conduïdes per voluntaris del VxL.

El **tipus d'activitats** que s'ofereix és ben divers:

- sortides culturals
- obres de teatre
- presentacions de llibres
- activitats de Sant Jordi
- participació a la Fira de Sant Jordi de Nadal del TRES
- tallers d'Scrabble i jocs de taula
- amb castellers
- rutes guiades per ciutats
- trobades gastronòmiques
- visites a fires
- cant coral
- caminades per la muntanya
- dictats populars
- gimcanes lingüístiques
- recitals de poemes
- visites a exposicions
- participació a la ràdio i a la TV
- activitats relacionades amb el Dia del Voluntariat, el Dia Mundial de la Poesia, el Dia Internacional de la Llengua Materna i altres celebracions

Nombre d'entitats i establiments col·laboradors 2006-2023

Període	Entitats	Establiments
Any 2006	81	488
Any 2007	495	2.623
Any 2008	856	3.378
Any 2009	919	4.902
Any 2010	782	2.561
Any 2011	685	1.983
Any 2012	692	2.281
Any 2013	798	3.275
Any 2014	820	3.867
Any 2015	774	3.904
Any 2016	683	3.624
Any 2017	795	3.628
Any 2018	888	4.176

Any 2019	745	4.944
Any 2020	316	4.586
Any 2021	375	4.503
Any 2022	423	4.576
Any 2023	677	5.170

En el programa, l'any 2023 hi han col·laborat, a més dels ens locals de Catalunya, més de 600 entitats i organitzacions culturals, socials i ciutadanes de tot el territori i més de 5.000 empreses i establiments col·laboradors.

Valoració 2023

El programa Voluntariat per la llengua ha esdevingut una eina de **cohesió social** que, més enllà de formar parelles lingüístiques perquè conversin en català una hora a la setmana, ofereix als participants en modalitat presencial la possibilitat de conèixer tant el territori com la cultura o la societat del país on viuen.

Cada cop més, les **activitats complementàries** han anat prenent protagonisme. En aquest sentit, és fonamental la col·laboració de les entitats, els establiments i els mateixos voluntaris i aprenents.

L'extensió del programa a diversos àmbits també ha estat un pas a destacar en l'evolució del programa. A banda de l'objectiu principal del VxL, que és el foment de l'ús del català, també s'hi afegeixen **altres valors**, com en el cas de la **participació en el programa de persones amb diversitat funcional o el dels centres penitenciaris**, on la tasca dels voluntaris contribueix a la reinserció social i la integració dels aprenents interns.

La **modalitat virtual** del Voluntariat per la llengua, que va obrir el 2017 la possibilitat de practicar el català o ajudar a practicar-lo a les persones que, pel motiu que fos, no podien fer-ho de manera presencial ha estat fonamental per poder continuar l'activitat en declarar-se la pandèmia. A més, ha permès la incorporació al programa de persones residents fora de Catalunya, que han practicat el català des de la resta de l'Estat i fins a 45 països diferents durant el 2023.

Una de les dades més importants que demostra que el programa ha complert el seu objectiu és que cada cop hi ha més **aprenents** de procedències geogràfiques diverses **que passen a fer de voluntaris** (des de 2007, en què es va començar a recollir aquesta dada de manera aproximada, hi ha hagut **més de 1.000**).

Més informació:

- Nota de premsa dades VxL 2023

[El Voluntariat per la llengua supera de nou ... - Govern.cat](#)

- Dades, estudis i publicacions

[Sobre nosaltres | Voluntariat per la Llengua \(vxl.cat\)](#)

Difusió del programa

La informació relativa al VxL es pot trobar al **web** <https://www.vxl.cat/> i a les pàgines específiques dels centres de normalització lingüística del web del Consorci per a la Normalització Lingüística (<https://www.cpnl.cat/xarxa/centres/>).

El VxL també és present a les **xarxes socials**, amb el compte <https://www.facebook.com/vxlcat>, el de Twitter <https://twitter.com/vxlcat> i el blog <https://www.vxl.cat/blog>. A més, hi ha 11 comptes de Facebook, 6 de Twitter, 4 d'Instagram i 2 blogs gestionats per diferents CNL que cobreixen àmbits territorials concrets. La llista de Youtube [Voluntariat per la llengua - YouTube](#) recull material audiovisual que el programa genera o que és emès pels mitjans de comunicació.

Recursos i materials de suport

10 cites

Sèrie de 13 capítols, produïda conjuntament per la DGPL i TV3, que mostra històries de convivència entre parelles lingüístiques. Els capítols, que tenen una durada d'entre 15 i 20 minuts, van ser emesos per TV3 l'any 2009 i de nou al Canal 33 l'any 2013. Actualment, estan a disposició de qualsevol televisió local que els vulgui emetre.

Col·lecció "Parlem Tu i Jo"

Col·lecció consultable en línia, editada per la DGPL, que s'adreça a les persones que participen en el programa Voluntariat per la llengua, amb la finalitat d'enriquir el diàleg en les trobades de les parelles lingüístiques.

L'any 2018 es va publicar el novè número, *Pompeu Fabra*.

Jocs de paraules i passatemps

Publicació consultable en línia que es difon també en paper a través dels centres del CPNL i de la DGPL.

Llegiu i parleu

L'any 2013, el Departament de Cultura, a través de la DGPL, posa en marxa el programa Llegiu i parleu, que té com a finalitat crear diferents recursos que permetin a la població adulta reforçar l'aprenentatge de la llengua catalana a partir de la lectura.

Llegiu i parleu es va estrenar amb el material didàctic *Llegir per parlar, llegir per aprendre*, una iniciativa de la DGPL i el CPNL que dona suport, entre d'altres col·lectius, a les parelles lingüístiques del VxL.

A més, el CPNL i els diferents CNL elaboren material divers com a suport per a les noves parelles lingüístiques.

Màgia per conversar

El febrer de 2021, la Direcció General de Política Lingüística (DGPL) crea una sèrie de vídeos per estimular la conversa en llengua catalana, un nou material de suport a l'aprenentatge que s'adreça a les parelles lingüístiques del VxL, a l'alumnat del CPNL i a tots els aprenents de català que el vulguin practicar. La [col·lecció Màgia per conversar](#) consta de 25 vídeos en què el mag [Eduard Juanola](#), fent una sèrie de trucs, proposa temes d'interès per encetar una conversa.

Fils de conversa

L'abril de 2021, la DGPL publica la primera unitat de [Fils de conversa](#), el nou interactiu per practicar el català adreçat als participants del VxL, als professors de català per a adults, centres educatius, escoles d'adults, entitats d'acollida, alumnes i tothom qui vulgui aprendre i practicar català. L'eina es pot fer servir des dels dispositius mòbil: ordinador, tauleta i telèfon mòbil.

Fils de conversa consta de 10 unitats que tracten temes d'actualitat. Cada unitat s'estructura en 4 blocs anomenats Fils: "Mira i parla", "Escolta i parla", "Guaita i opina", "Parlem-ne i fem". Cadascun dels fils proposa 4 activitats per introduir vocabulari, fomentar la lectura, practicar estructures lingüístiques i comunicatives i, sobretot, facilitar la conversa.

La pàgina [Recursos per conversar | Voluntariat per la Llengua \(vxl.cat\)](#) del web de VxL recull els diferents materials que s'han fet al llarg d'aquests anys.